

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

Три Святителі: Василій Великий, Григорій Богослов та Іоан Золотоустий

The Three Hierarchs: Basil the Great, Gregory the Theologian and John Chrysostom

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

**«Проміння й світила засвічені
Трисоняшним Сузір'ям» (З Літургії
на Свято Трьох Святителів**

**“Rays and lamps lit by the thrice-
ensunned Dawn” (from the Liturgy
for the Three Hierarchs)**

На 12-го лютого за Григоріанським календарем (це - 30-го січня за Юліанським) ми святкуємо пам'ять трьох Угодників Божих, які засяли наче світила в Церкві в дуже важкому часі, коли Віра Христова утверджувалась, як Віра Римської імперії. Це був час, коли Аріяни твердили, що наш Господь Ісус Христос – не Бог втілений, а просто людина, хоч би то й найбільш обдарована з усіх людей. У відповідь на такий виклик, Отці молились, писали та вчили Віру в Тройцю, якою православні християни втішаються і живуть до нині. Бог – Один а разом з цим (а не але) Бог також – три нероздільні, одноістотні

This very day we celebrate the memory of these three Holy Men who shone like stars in the Church in a most trying time – when the Christian faith was being established as the faith of the Roman Empire. This was a time when Arians were insisting that our Lord Jesus Christ was not divine but only human, albeit the most endowed of all humans. In response to this challenge, the Fathers prayed, wrote and taught the Trinitarian faith which Orthodox (and orthodox) Christians rejoice in and live by to this day. God is One and God is Three Indivisible, Consubstantial Persons: the Son and the Holy Spirit deriving from

Особи: Син народжується, а Святий Дух виходить вічно від вічного Джерела Божества – Отця Небесного. Святі Василій і Григорій були між першими, що так писали і таким чином утвердили нашу Віру.

Це також був час, коли язичники твердили, що багатство грецької культури, науки й філософії становило їхню особисту спадщину, яка на їх думку була цілком несумісна з нераціональними та забобонними твердженнями (як вони їм виглядали) цієї дивної Віри, яка приваблювала так багато відданих та завзятих послідовників. Всі три ієрархи відмовлялися віддати цю спадщину. Вони йшли за переконанням Св. Юстина Мученика, яке висловив декілька століть перед тим: «Все що правдиве – наше!» Таким чином вони вживали мову та поняття грецької філософії та літератури, щоб висловлювати Віру Христову та її звеличувати. Вони показали, що Дух Святий дише в культурах світу та що вони є «першоєвангеліями», тобто вони підготовляють ґрунт для об'явлення Євангелії, Доброї Вістки, яку раз на завжди передав Своїм навчанням та Своїм життям Ісус з Назарету – правдива Людина й правдивий Бог!

Особлива причина чому встановили це Свято, в якому всі три Світочі вшановуються, як один полягає в тому, що в 12-му столітті заіснувала суперечка між благородними та чеснотними віруючими того часу в Візантійській імперії за володіння імператора Олексія Комнена (1081-1118). Це спричинювало такий глибокий поділ, що три партії назвали себе: Василіянами, Григоріянами та Іоанітами. Ці три Ієрархи разом появились побожному Єпископу Іванові Мавропусу з Евхаїти і об'явили йому, що слава кожного з них перед Престолом Божим – рівна. Вони попросили його уложити службу їм трьом разом. Його твір був такий мудрий та прекрасний, що встановили це Свято, яке до нині служить, як сонце, що заходить у

the Eternal Source without Beginning, the Father. Sts. Basil and Gregory were foremost among those who so wrote and so established our Faith.

It was also a time when pagans claimed that the wealth of Greek culture, science and philosophy were their special domain – and quite opposed to the (as it appeared to them) irrational and superstitious claims of this strange faith which was attracting so many devoted followers. All three Hierarchs refused to give up this heritage. They followed the conviction of St. Justin Martyr, expressed several centuries before: “All that is true is ours”. Thus they used the language and concepts of Greek philosophy and literature to expound the faith and celebrate it. They showed that the Holy Spirit breathes through the cultures of the world and that they all are “protoevangelia” – preparations for the revelation of the Gospel, given once and for all time by the teachings and life of Jesus of Nazareth, True Man and True God.

The specific reason for the establishment of this Feastday, in which all three Luminaries are honoured as one, is that in the 12th century there was a controversy among the noble and virtuous believers of the day in the Byzantine Empire under the Emperor Alexis Comnenus (1081-1118). So profound was the division that the three parties called themselves Basilians, Gregorians and Johannites. The three Hierarchs appeared together to a pious Bishop, John Mavropous of Euchaita, and revealed to him that the glory they have before the throne of God is equal. They asked him to compose a service to all three of them together. So skillful and beautiful was the result that the Feastday was established and remains to this day as a setting sun to the time of the Nativity – prior to the Feast of the Meeting of our Lord.

This Feast also reminds us of God's glory, according to His nature as perfect Unity in lovely Diversity. He has so

довгому дні часу Рождества – перед Празником Стрітєння Господнього.

Це Свято також нагадує нам про Божу славу по Його природі, як Досконала Єдність у Прекрасній Різноманітності. Бог так творить, що жодна сніжинка не тотожня з іншою. Кожне Його твориво має чудову та особливу якість, і вони всі разом становлять прекрасну та славну єдність – у різноманітності. Те саме відноситься до Його вірних: богословів, мучеників, монахів та звичайних людей, як ми з вами. Кожний з нас має особливість і красу у своїй відмінності. І (не але) кожний з нас покликаний трудитися, молитися, жертвувати, радіти, плакати – жити разом у єдності на славу Трисоняшного Сузір'я, як Св. Іван Евхайтський висловився у його службі Трьом Святителям. І так як ця справа мала бути в нас, так муіло б бути зо всіма націями та народами світу: муіло б бути досконала єдність у чудовій різноманітності. Ось справа, яка справді заслуговує на всі наші зусилля, молитви та творчість.

created that not one snowflake is the same as another. Each of His works has a lovely and distinctive quality – yet they all contribute to a splendid and glorious unity. So it is with His faithful ones, theologians, martyrs, monastics and regular folk like you and me. Each of us is distinct and lovely in our particularity. And (not but) each of us is called to work, pray, sacrifice, rejoice, weep – live together in unity to the glory of the Three-sunned Dawn, as St. John of Euchaita expressed it in his Service to the Three Hierarchs. And as it is with us, so should it be with all the nations and all the peoples of the world. Perfect unity in wonderful diversity. A cause truly worthy of all our efforts and prayers and creativity.